

Notat

Til: Folketingets Kulturudvalg
Kopi til:
Fra : Nikolaj Hübbe
Dato: 15.04.10
Journal nr.:

Vedr. nye initiativer og bredde i ballettens repertoire

Som arvtager til Bournonville-traditionen, en af den få ubrudte ballettraditioner inden for den klassiske ballet, er der altid en dobbelthed i de ønsker og ambitioner, en balletmester har. Dels skal traditionen beskyttes og sikres netop de forudsætninger, der har ført til denne enestående position, og dels skal traditionen konstant udfordres og fornyes, for derigennem at sikre selvsamme position.

Det samme kan siges omkring den klassiske ballettradition, der med udgangspunkt i det klassiske trinsprog skal vise sin berettigelse i det samfund og de kulturelle værdier, der findes i nuet. Dette indebærer naturligvis, at et nyt publikum skal introduceres til ballet, enten gennem mindre, målrettede produktioner, eller via de større brede satsninger, og denne opgave er derfor central i repertoireplanlægningen.

Enkelte produktioner fra de seneste sæsoner samt planer og ønsker for fremtiden gennemgås i det følgende:

De kendte klassikere:

Gennem de seneste par sæsoner har jeg repertoirelagt de store klassiske balletter med titler som f.eks. Nøddeknækkeren, Romeo & Julie og Don Quixote, og især vores juletradition med Nøddeknækkeren formår med en massiv spilleperiode at tiltrække mange forskellige publikummer. Dette vil fortsætte i fremtiden, og den kommende sæson byder således på en ny og anderledes produktion af Tornerose, som årets juleforestilling. Tornerose vil blive markedsført som en eventyrlig begivenhed med tjørnekrat, der gerne skulle brede sig over Kgs. Nytorv.

Ungdomsballet:

Børneballetter har været en del af Den Kgl. Ballets tradition i mange år, men balletter til teenagere har aldrig før været i fokus. Dette blev ændret med en ungdomsversion af Othello af koreografen Louise Midjord til musik af rapperen Zaki. Det nye format havde en stærk appel til teenager segmentet, og denne anderledes og tidlige introduktion til balletverdenen kan vise sig meget værdifuld på den længere bane.

Det nye børneinitiativ Kompagni B, er ligeledes et eksempel på nytænkning af den vigtige opgave med opsøgende ballet, og i den kommende sæson fører dette til en produktion på Gl. Scene, men også et løbende oplysningsarbejde på skoler og rundt omkring i landet. Ballet for unge, formidlet af unge, og med de unges egne indfald og gode ideer.

Børneballetter i kendte universer:

Hvis balletten skal formå at tiltrække nye publikumsgrupper, kan en smutvej ofte være at udnytte eksisterende universer, som allerede har en bred appel til de ønskede målgrupper. Ballettens børneballet, Kom Bamse, nu balletter vi, er et godt eksempel på et sådant samarbejde, og balletten har allerede planer om nye projekter, der på samme vis kan bygge bro til attraktive målgrupper.

Cross-over produktioner med klassisk ballet:

Da balletten i efteråret 09 opsatte balletsuiten fra West Side Story, var der tale om en markant anderledes udfordring for danserne, da de nu også skulle synge. En spændende og udviklende opgave, som samtidig tiltrak et meget stort og nyt publikum, og - på mange måder - et eksempel på, at faggrænserne mellem kunstformerne kan være flydende. Lignende projekter vil blive introduceret, hvis økonomien kan findes.

Bournonville revisited:

Startende med en opdateret og moderniseret Napoli i efteråret 2009, vil de kommende sæsoner også byde på nye omsmeltninger af arvesølvet. En nyproduceret Et Folkesagn vil således få premiere i den kommende sæson, og som nævnt indledningsvis, er den konstante nysgerrighed nødvendig, hvis en tradition skal overleve uden at forældes. Det er samtidig håbet, at de nye opsætninger af Bournonvilles klassikere vil udvide målgruppen for de i forvejen populære produktioner.

Opdyrkning af fremtidens koreograftalenter:

Hvor findes en ny John Neumeier, George Balanchine eller sågar August Bournonville? Dette spørgsmål besvares bedst med en konstant søgen og tro på nye talenter. Jeg har derfor genintroduceret ballettens workshops, hvor nye koreografspirer kan arbejde med kompagniets professionelle dansere, og det er mit håb at disse workshops kan vokse til et niveau, hvor også udenlandske talenter kan inviteres til at deltage i, hvad der må betegnes som grundforskningen i fremtidens ballet. Publikumsæssigt er der tale om smalle forestillinger, der dog også tiltrækker et yngre publikum grundet den eksperimenterende form.

En lettere tilgang:

I den kommende sæson har jeg valgt at afprøve et helt nyt koncept, hvor et kort program under titlen Ballet2Go, vil vise lidt smagsprøver fra det klassiske og mere moderne repertoire, kombineret med videooptagelser fra prøver, træningshal og andre aktiviteter fra en dansers hverdag. Målet er at nedbryde den umiddelbare mentale barriere mod balletten, også prismæssigt, og derved få et anderledes publikum i tale.

Hübberiet er en anden nyskabelse i sæsonen, hvor balletten vil udforske sin rolle og nødvendighed i samfundet, i dialog med andre kunstnere, filosoffer og debattører. Målet er at skabe en lounge stemning, hvor ballettens kommunikationsform suppleres af en række andre indslag. Et eksperiment, som nok først finder sin form i øjeblikket og gerne i dialog med publikum.

Jeg håber, ovenstående forskellige tiltag giver en indsigt i den mangfoldighed, som er udgangspunktet for Den Kgl. Ballets repertoire. Imidlertid må det konstateres, at balletens nuværende aktivitetsniveau med blot 9 produktioner og knap 100 forestillinger årligt, ikke giver mulighed for den variation i repertoire, som Den Kgl. Ballets niveau fordrer. Udfordringerne for danserne bliver for få, med deraf følgende problemer med at fastholde den internationale position blandt balletverdenens elite. De internationale kompagnier, vi gerne sammenligner os med, har således langt flere forskellige produktioner årligt.

Fra en publikumsvinkel er ovenstående mindst lige så problematisk, da manglende variation og fornyelse i repertoire fører til mindre loyalitet og interesse for kunsten. Skal Den Kgl. Ballet således fastholde sin synlighed og berettigelse som en væsentlig del af det danske kulturlandskab, må fremtidens aktivitetsniveau ubetinget løftes.

Afslutningsvis ville jeg naturligvis gerne skrive recepten på den bredt appellerende og kunstnerisk udfordrende produktion, men må nok konstatere, at kunst sjældent lader sig tappe i litermål. Et godt eksempel er ballettens sammensatte program Silk & Knife af Jiri Kilian, der modbeviste alle lærebøger om svær salgbarhed af sammensatte programmer og endte med - både kunstnerisk og publikumsmæssigt - at blive en af de allerstørste succeser i nyere tid. Modet til at afprøve det usikre må således altid være til stede og bør være en grundforudsætning for en nationalscene.